

МЕТОДИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕНЬ У СПЕЦІАЛЬНІЙ ПЕДАГОГІЦІ

Викладач: кандидат педагогічних наук, доцент, Тетяна Геннадіївна Соловійова

Кафедра: соціальної педагогіки та спеціальної освіти, 8-й корпус ЗНУ, ауд. 219

E-mail: tg_solovyova@ukr.net

Телефон: 228-76-45

Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення)

Viber 0668376913

Освітня програма, рівень вищої освіти	Логопедія, бакалавр					
Статус дисципліни	Нормативна Цикл загальної підготовки					
Кредити ECTS	3	Навч. рік	2023-2024, 1 семестр	Рік навчання - 2	Тижні	14
Кількість годин	90	Кількість змістових модулів¹	4		Лекційні заняття – 14 Практичні заняття – 14 Самостійна робота – 62	
Вид контролю	Залік					
Посилання на курс в Moodle	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11958					
Консультації: щосереди 11.00-12.00; або індивідуально за домовленістю (через e-mail/Viber) у випадку вимушеної дистанційної форми спілкування						

ОПИС КУРСУ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Методи та організація досліджень у спеціальній педагогіці» є набуття знань та вироблення навичок щодо організації та проведення самостійних науково-педагогічних досліджень у галузі спеціальної педагогіки та логопедії.

Основними **завданнями** дисципліни «Методи та організація досліджень у спеціальній педагогіці» є:

- поглибити знання щодо понятійного апарату специфіки педагогічних досліджень;
- сформувані стійкі уявлення про предмет та завдання педагогічних досліджень;
- виробити уміння та навички проектування педагогічних досліджень та їх практичної реалізації;
- усвідомити порядок (етапність) педагогічного дослідження;
- виробити навички коректного оформлення результатів дослідження.

Формат курсу (на 1 семестр 2023 р.) – дистанційний: проведення лекцій, практичних занять, занять з елементами тренінгу та консультацій.

Основні навчальні ресурси: Презентації лекцій, плани практичних занять, методичні рекомендації до виконання завдань розміщені на платформі Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11958>

¹ 1 змістовий модуль = 15 годин (0,5 кредита ECTS)

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Під час вивчення дисципліни формуються компетентності, передбачені освітньо-професійною програмою (скорочення: ІК – інтегральна компетентність; ЗК – загальна компетентність; СК – спеціальна (фахова) компетентність):

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів дефектології і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технології, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-8. Здатність працювати в команді.

ЗК-10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

СК-2. Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної та інклюзивної освіти.

СК-8. Готовність до діагностико-консультативної діяльності.

СК-9. Здатність застосовувати теоретичні, емпіричні методи психолого-педагогічного дослідження, статистичні методи обробки отриманої інформації, визначати достовірність результатів дослідження.

СК-16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Заплановані програмою результати навчання (РН)	Методи навчання	Форми та методи оцінювання
<p>РН1. Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації - логопедія, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.</p> <p>РН2. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.</p> <p>РН6. Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами, зокрема з порушеннями мовленнєвого розвитку з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.</p> <p>РН10. Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.</p> <p>РН17. Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.</p>	<p>1. Лекційні методи: пояснювально-ілюстративні; пояснювально-демонстративні; словесні, наочні, інтерактивні лекції (лекція-пояснення, лекція-дискусія, лекція-презентація та ін.); діалогічні методи (інтерактивні заняття, інтелектуальні розминки, заняття з елементами тренінгу та ін.); - методи аналізу, синтезу, порівняння та узагальнення основних понять курсу;</p> <p>2. Практичні заняття: - методи колективно-групового навчання (інтерактивні методи), практична робота в парах та малих групах; презентація виконаних завдань; - частково-пошуковий метод; - дослідницький метод; - метод кейсів; - імітаційний метод.</p> <p>3. Самостійна робота: організація самостійної роботи студентів; стимулювання студентів до самостійного набуття знань, пошукові, дослідницькі методи, метод кейсів, підготовка презентаційних матеріалів; самостійна підготовка до поточного та підсумкового контролю.</p> <p>4. Консультаційні методи: індивідуальні і групові консультації за запитами студентів</p>	<p>Поточний контроль: накопичувальна бально-рейтингова система. (оцінювання досягнень студентів за усіма видами навчальної діяльності)</p> <p>Протягом семестру, під час практичних занять: усне опитування; експрес-тестування після вивчення змістових модулів; оцінювання виконаних завдань (виступів у форматі презентації, оцінювання результатів виконання завдань для самостійної роботи, оцінювання виконання практичних завдань в усній та письмовій формі).</p> <p>Підсумковий семестровий контроль – екзамен (письмова форма). Складається з теоретичної та практичної частини. Теоретична частина – тестування; практична частина – письмове виконання практичного завдання.</p>

КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ

Поточні контрольні заходи (max 60 балів):

Поточний контроль передбачає такі теоретичні завдання:

- Усне опитування і обговорення проблемних питань за тематикою курсу.
- Тестування за пройденим матеріалом.

Поточний контроль передбачає такі практичні завдання:

- Виконання практичних та ситуаційних завдань, що діагностують рівень сформованості вмінь і навичок (аналітичне завдання).
- Оформлення результатів власних досліджень у формі презентації (підготовка наукових доповідей).

Бали за кожен змістовий модуль (теоретичне і практичне завдання) становлять по 15 балів за 1,2,3,4 модулі, що у сумі складає 60 балів.

За результатами поточного контролю студент отримує допуск до підсумкового контролю. Допуск до підсумкового контролю складає **мін 35 балів**.

Підсумкові контрольні заходи (max 40 балів):

- Теоретична складова (max 20 балів). Підсумкове письмове тестування за результатами вивчення курсу у повному обсязі для перевірки якості засвоєння теоретичного матеріалу курсу.
- Практична складова (max 20 балів). Практичне завдання передбачає вирішення кейсів.

Зверніть увагу!

Додаткові види роботи (бальна система стимулювання активності студентів) – це система додаткових балів, яку введено з метою заохочування студентів до планомірної, систематичної роботи з опанування теоретичного матеріалу і поглибленого оволодіння практичними навичками, які передбачено цим курсом. Ці додаткові бали можуть стати вирішальними для отримання більш високої оцінки за весь курс! Тому, рекомендуємо скористатися цією нагодою суттєво підвищити свій загальний бал, отриманий після виконання всіх обов'язкових видів контрольних заходів!

Додаткові бали можна отримати за здобутки неформальної (інформальної) освіти, підтвердженими сертифікатами, свідоцтвами, дипломами за темами, які вивчаються в межах курсу. Також додаткові бали можна отримати за наукову діяльність, наприклад проведення дослідження та презентація/публікація результатів дослідження.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)	3 (задовільно)	
D	70 – 74 (задовільно)		
E	60 – 69 (достатньо)	2 (незадовільно)	Не зараховано
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)		
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

Контрольний захід		Термін виконання	% від загальної оцінки
Поточний контроль (max 60%)			
Змістовий модуль 1	Тестування або усне опитування (дискусія)	тиждень 1-	5%
	Вирішення практичного завдання (задача, обґрунтування тенденцій, динаміки, підготовка доповіді та презентації ін.)	тиждень 3	10%
	Тестування або усне опитування (дискусія)	4-	5%

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ
Силабус навчальної дисципліни

Змістовий модуль 2	Вирішення практичного завдання (задача, обґрунтування тенденцій, динаміки, підготовка доповіді та презентації ін.)	тиждень тиждень 6	10%
Змістовий модуль 3	Тестування або усне опитування (дискусія)	тиждень 7-	5%
	Вирішення практичного завдання (задача, обґрунтування тенденцій, динаміки, підготовка доповіді та презентації ін.)	тиждень 10	10%
Змістовий модуль 4	Тестування або усне опитування (дискусія)	тиждень 11-	5%
	Вирішення практичного завдання (задача, обґрунтування тенденцій, динаміки, підготовка доповіді та презентації ін.)	тиждень 14	10%
Підсумковий контроль (max 40%)			40%
Разом			100%

Тиждень і вид заняття	Тема змістового модулю	Контрольний захід	Кількість балів
Змістовий модуль 1			
Тиждень 1-3 Практичне 1-2	Поняття та методологія педагогічних досліджень	Тестування	5
		Підготовка доповіді з презентацією на тему за вибором; Підготовка до дискусії «вибір теми курсового дослідження»	10
Змістовий модуль 2			
Тиждень 4-6 Практичне 2-3	Науково-дослідна робота студентів	Тестування	5
		Вибір теми курсової роботи, визначення наукового апарату, складання орієнтовного плану дослідження	10
Змістовий модуль 3			
Тиждень 7-10 Практичне 4-5	Інформаційне забезпечення науково-дослідної діяльності	Тестування	5
		Складання списку джерел за темою курсового дослідження	10
Змістовий модуль 4			
Тиждень 11-14 Практичне 6-7	Методи дослідження у спеціальній педагогіці	Усне опитування (дискусія)	5
		Складання таблиці методів теоретичного та емпіричного дослідження	10
Підсумковий контроль (max 40%)			40
Разом			100

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Важинський С. Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень : навч. посіб. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.
2. Лапо В. В. Основи педагогічних досліджень : навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ : НАІР, 2016. 284 с.
3. Тушева В. В. Основи наукових досліджень : навчальний посібник. Харків : «Федорко», 2014. 408 с.

Додаткова:

1. Пилипчук М. І., Григор'єв А. С., Шостак В. В. Основи наукових досліджень : підручник. Київ : Знання, 2007. 270 с.
2. Кустовська О. В. Методологія системного підходу та наукових дослідженнях : курслекцій. Тернопіль : Економічна думка, 2005. 124 с.
3. Jensen-Ryan D., Murren C. J., Rutter M. T., Thompson J. J. Advancing Science while Training Undergraduates : Recommendations from a Collaborative Psychology Research Network. Cbe- Life Sciences Education. 2020. Dec. T. 19, № 4. С. 9.
4. Varga Z., Poto Z., Czopf L., Fuzesi Z. Do we need special pedagogy in medical schools? Attitudes of teachers and students in Hungary : a cross-sectional study. BMC Medical Education. 2020. Dec. T. 20, № 1. С. 10.

Інформаційні джерела:

1. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. / укл. В.С. Антонюк, Л.Г. Полонський, В.І. Аверченко, Ю.А. Малахов. Київ : НТУУ «КПІ», 2015. 276 с. URL : https://kafvr.kpi.ua/?mbdb_book=metodologija-naukovih-doslidzhen-2
2. Основи методології та організації наукових досліджень : навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 352 с. URL : http://biology.univ.kiev.ua/images/stories/Upload/Kafedry/Biofizyky/2014/konversky_osn_metod_ta_org_nayk_dosl.pdf
3. Бірта Г. О. Методологія і організація наукових досліджень : навч. посіб. Київ : «Центр учбової літератури», 2014. 142 с. URL : https://shron1.chtyvo.org.ua/Burhu_Yurii/Metodolohiia_i_orhanizatsiia_naukovykh_doslidzhen.pdf
4. Основи наукових досліджень : навч. посіб. / за заг. ред. Т. В. Гончарук. Тернопіль, 2014. 272 с. URL : <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/4874/3/%D0%9F%D0%9E%D0%A1%D0%86%D0%91%D0%9D%D0%98%D0%9A%20%D0%9E%D0%9D%D0%94%20%D0%B4%D1%80%D1%83%D0%BA.pdf>

РЕГУЛЯЦІЯ І ПОЛІТИКИ КУРСУ

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Інтерактивний характер викладання дисципліни «Методи та організація досліджень у спеціальній педагогіці» передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Студенти, які з поважних причин були відсутні на практичних заняттях згідно встановленому графіку (за розкладом), обов'язково виконують ці практичні завдання, які розміщені на платформі Moodle СЕЗН ЗНУ.

Політика академічної доброчесності

Кожний студент зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності. Письмові завдання з використанням часткових або повнотекстових запозичень з інших робіт без зазначення авторства – це плагіат. До студентів, у роботах яких буде виявлено списування, плагіат чи інші прояви недоброчесної поведінки, можуть бути застосовані різні дисциплінарні заходи (див. Кодекс академічної доброчесності ЗНУ в Додатку до силабусу).

Усі письмові роботи, що виконуються студентами під час вивчення дисципліни, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення UniCheck. Виконавці індивідуальних дослідницьких завдань обов'язково додають до текстів своїх робіт власноруч підписану Декларацію академічної доброчесності (див. посилання у Додатку до силабусу).

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Будь ласка, вимкніть на беззвучний режим свої мобільні телефони та не користуйтеся ними під час занять. Мобільні телефони відволікають викладача та ваших колег. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо. Електронні пристрої можна використовувати лише за умови виробничої необхідності в них (за погодженням з викладачем).

Комунікація

Очікується, що студенти перевірятимуть свою електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle та реагуватимуть своєчасно. Всі робочі оголошення можуть надсилатися через старосту, на електронну пошту та розміщуватимуться в Moodle. Будь ласка, перевіряйте повідомлення вчасно. Електронна пошта має бути підписана справжнім ім'ям і прізвищем.

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2023-2024 рр.

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2023-2024 н. р. доступний за адресою:
<https://tinyurl.com/yckze4jd>.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ:** <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога Марті Ірини Вадимівни (061)228-15-84, (099)253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ Запорізького національного університету: **Борисов Костянтин Борисович**
Електронна адреса: uv@znu.edu.ua Гаряча лінія: Тел. [\(061\) 228-75-50](tel:+380612287550)

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): <https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>